

© Niets uit deze uitgave mag worden openbaar gemaakt door middel van druk, fotocopy, microfilm of op welke andere manier dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur.

*Alle personages, toestanden, gebeurtenissen en instellingen in deze roman zijn louter denkbeeldig. Elke gelijkenis met de werkelijkheid berust bijgevolg op het toeval.*

Slaperig keek Reinoud zijn raam uit en kreunde... wat zou het nu weer voor een dag worden. Hij keek de Ridderschapstraat af en zag de domtoren, keek de andere kant op en zag het huis van bewaring. Hij had dit pand gekocht van de makelaars van Bokhorst & Van Erp toen hij nog student was en hij hier woonde. De Ridderschapstraat was een zijstraat van de Wittevrouwenstraat en lag aan de achterzijde van de Wittevrouwenkade.

‘Het moest niet gekker worden’, mompelde hij voor zich uit. ‘Één vrouw was al genoeg laat staan vier.’

Hij stond op liep met een slaapdronkenkop naar de keuken en zette wat koffie. Vandaag was het Veronica-dag. Hij had er niet veel zin in. Eerst helaas naar de univertsiteit via het Lucasbolwerk, de Nachtegaalstraat, de Burg. Reigerstraat, het

Wilhelminapark, Rijnsweerd en tenslotte de Uithof. Om daar toe te treden tot het heiligste der heiligen het Trans II (W. van Unnikgebouw). De zon scheen al fel tegen de hemel toen hij vertrok. De luchten kleuren van diep oranje naar turquoise blauw.

Hij was van gegoede komaf. Zijn ouders woonden in Arnhem. Via de MAVO, de HAVO en het Atheneum was hij opgeklommen tot wat hij nu was. Het was een lange weg geweest. Toch had hij zichzelf overtroffen. Misschien wel een beetje teveel.

Hij moest zichzelf motiveren.

‘Alweer zo’n dag, zoals velen’, bromde hij.

Het trans II was niet zo’n ideaal gebouw om in te werken. Het had last van het ‘sick building syndrome’.

Hij haalde de fiets uit het hok achter het huis. Het was nog niet opgeruimd, maar hij had er geen tijd voor en geen zin in. Het lag er nog steeds bij als ware het nog een studentenhuus. Voor een prikkie had hij het huis kunnen kopen. Nadat het een hotel geweest was, was het een studentenhuus geworden. Het was helemaal uitgeleefd. Hij had er veel aan moeten verbouwen, maar uiteindelijk woonde hij toch binnen de singel en dat was waar

het hem om te doen was. De Ridderschapstraat: de Ridderschap was in het Nederlands recht het openbaar lichaam of college waarin de edelen van een provincie verenigd waren. Misschien was de straat wel daarheen genoemd of misschien naar iets anders. De Ridderschapstraat is aangelegd door de Ridderschap, één van de drie instanties die de Staten van Utrecht vormden. Na de reformatie kreeg de Ridderschap het beheer over het Wittevrouwenklooster, een belangrijk klooster voor adellijke jonkvrouwen, dat al in 1229 werd genoemd. In 1663 werd de Ridderschapstraat aangelegd om nieuwe huizen te kunnen bouwen. Het zuidelijke stuk liep langs de achterkant van de tuinen van de huizen aan de Plompetorengracht, waardoor de eigenaren van die panden er hun koetshuizen konden bouwen. De rentmeester van het Wittevrouwenklooster verkocht de overige percelen aan beide zijden van de straat. Naast het pand tussen nr. 17 (waar hij woonde) en nr. 19 vond men een poort die toegang gaf naar een overdekt fietsenrek, dat allang geen dienst meer deed. De poort was dan ook overgroeid door mos, varens en gras. Vroeger moest er een school gelegen hebben aan de kant van de Wittenvouwenkade, maar die was nu ook verdwenen. De voorgevel bestond nog steeds uit

witgeverfd stucwerk en als je binnenkwam zag je boven je hoofd het woord 'welkom'. Volgens studenten die erin gewoond hadden was het huis voor hun tijd hotel/pension geweest. De naam hadden ze hem verteld, maar was hij vergeten. Hij geloofde dat het 'de Ridder' heette. Kortom het zag er goed voor hem uit alhoewel hij dat zelf niet zo zag. Hij was doorgedaan in de wetenschap. Na zijn studie. Hij was gepromoveerd in het Academiegebouw.

Het Academiegebouw (Domplein 29) was een geschenk van burgers, stad en provincie bij het 250-jarig bestaan van de universiteit in 1886. Het gebouw kwam uiteindelijk in 1891-'94 tot stand. Het is opgetrokken in de zogenaamde neorenaissance-stijl. Twee haakse vleugels met een diagonaal in de hoek geplaatste ingang, vormen de toegang tot een complex op onregelmatige plattegrond. In dat complex zijn ook het Groot Kapittelhuis en het claustrale huis Achter de Dom opgenomen. In de voorgevel heeft men rijke neorenaissance-motieven verwerkt. In de reliëfs vindt men het embleem van de universiteit met de tekst 'Sol iustitae illustra nos' (Zon der Gerechtigheid verlicht ons).

Hij werkte nu als onderzoeker aan de Universiteit Utrecht, faculteit Aardwetenschappen, vakgroep

Fysische Geografie. Een hele mond vol. Maar ja dat was waar hij werkte.

Langzaam liep hij de smalle trap af totdat hij op de begane grond kwam. Hij trok de voordeur achter zich dicht en was in de Ridderschapstraat, met schuin voor hem een of andere schuur. Dwars gebouwd op de weg met een dak met twee wolfeindes. Hij had hier nog nooit iemand gezien. Een relict uit het verleden misschien of een ongebruikte opslagplaats voor de brandweer, zoals er werd gezegd? Hij schonk er verder geen aandacht aan en liep de straat uit waar het geweld van de Biltstraat en de Voorstraat al van verre waren te horen. Dit was de plek waar de lange provinciale weg die begon bij Arnhem zich door de binnenstad van Utrecht moest persen. Het was één van de meest vervuilde plekken van Nederland door uitlaatgassen hadden metingen uitgewezen. Hij stak over en liep via de witte boogpoort de binnenplaats van de universiteitsbibliotheek binnen. De collectie in die eerste jaren van de universiteit bestond niet alleen uit theologische werken, maar ook uit historische, geografische, juridische, filosofische, literaire, biologische, medische en muziekwerken. Dit was het voormalige paleis van koning Lodewijk Napoleon (Wittevrouwenstraat 7-11) ontstaan door

samenvoeging en uitbreiding van enkele oudere panden aan de Drift en Wittevrouwenstraat. Het paleis werd gebouwd voor koning Lodewijk Napoleon in 1807 als residentie. De wit gepleisterde balzaal met rondboogvensters in sobere neoclassistische vormen ligt nu verscholen achter de nieuwbouw van de Universiteitsbibliotheek. Omstreeks 1835 werd de balzaal verbouwd tot boekenmagazijn van de universiteit en verdeeld in acht compartimenten. De wit gepleisterde toegangspoort met aangrenzende lagere vleugel werd kort na 1834 gebouwd. Het pand Drift 27 werd in 1881 het gecombineerde rijks- en gemeentearchief, maar is nu ingericht als onderdeel van de Letterenbibliotheek. In 1904-'06 volgde aan de Keizerstraat nog een uitbreiding van het boekendepot. De Utrechtse bibliotheek omvatte een van de belangrijkste collecties in de Noordelijke Nederlanden, zowel in omvang als in samenstelling. Geschriften uit de klassieke oudheid, uit de vroege middeleeuwen, uit de grote 12de- en 13de-eeuwse theologie en uit de Moderne Devotie (1375-1500) maakten er deel van uit. De variëteit aan talen was groot. Het merendeel van het materiaal was uiteraard geschreven in het Latijn, maar ook de oude talen Aramees, Syrisch

en Grieks en de moderne talen Duits, Frans en Italiaans waren vertegenwoordigd.

De bibliotheek werd ondergebracht in het koor van de Janskerk. Pas in 1820 werd dit onderkomen verruild voor een nieuwe behuizing: het door de bekende Utrechtse architect Zocher ontworpen paleis voor koning Lodewijk Napoleon aan de Wittevrouwenstraat.

Daar zaten buiten studentes te roken. Het was een plaatje om te herinneren. Vandaag was het vrijdag en dan had hij, toen hij nog werkte, vrij en ging hij meestal naar de UB om research te doen. Hij zag de fietsenrekken de uitbouw met piramidedaken, die de binnenplaats nog kleiner maakten, en ging wat koffie halen in de letterenbibliotheek die eraan vast was gebouwd, of misschien wel andersom. Overal liepen studentes die elk jaar jonger leken te worden. Hij kwam in het centrale gedeelte van het UB en ging naar de computers om boeken op te speuren. Daarvoor moest je dan een briefje inleveren en werd het desbetreffende boek uit het magazijn gehaald en aan jou overhandigd. Dat ging al jaren zo. Hij bracht er de hele dag door, studierend op de boeken die hij had geleend en aantekeningen makend.

Hij vertrok van huis om via het Wilhelminapark en

het internationaal bekendste woonhuis is ongetwijfeld het Rietveld-Schröderhuis (Prins Hendriklaan 50), gebouwd in 1924 en algemeen beschouwd als de meest voorbeeldige verwezenlijking van de ideeën van De Stijl in de architectuur. Opdrachtgeefster T. Schröder-Schräder ontwierp samen met Gerrit Rietveld het interieur en bewoonde het huis tot haar dood in 1985. Daarna is het interieur gerestaureerd en ten dele in de oorspronkelijke staat teruggebracht. Het beste voorbeeld van De Stijl-architectuur, sinds 2000 op de Werelderfgoedlijst van de UNESCO. Via Rijnsweerd-Zuiden en de Weg tot de Wetenschap ging Reinoud naar de Heidelberglaan waar het trans II lag.

Verdwaasd liep hij door zijn eigen trans II oftewel transitorium 2. In navolging van het aangrenzende transitorium 1 en het naast het trans 2 gelegen transitorium 3. Hij liep langs de computerhokken van de studenten op de eerste verdieping via de winkel van Broese Kemink naar de Laagbouw Noord. Hij bezocht de bibliotheek en het Centrum Gebouw Zuid, het bestuursgebouw, de botanische tuin en het gebouw van aardwetenschappen. Het deed hem allemaal vreemd aan. En dan toch maar weer terug naar het trans II, waar de trans II-circulaties al om zijn oren



vlogen toen hij naar binnen liep. Hij liep langs de liften naar het restaurant waar de koffieautomaat stond. Hij grinnikte.

‘Vroeger moest je hier een kwartje ingooien’, en hij lachte. ‘Dat waren betere tijden.’

Hij nam wat koffie en ging in de kantine zitten die virtueel leeg was. De medewerkers waren aan het werk en de studenten hadden colleges. Reinoud bedacht zich hoe hij hier was gekomen als klein broekie. Hoe hij zich had opgewerkt. Door eerst de bul te halen en daarna een promotie-onderzoek te doen. Hoe hij werd aangenomen als universitair docent vanwege zijn geweldige wilskracht en inzet. En hoe hij tenslotte bij de politie terecht was gekomen, bij het forensisch onderzoek.

Vanavond zou er Veronica zijn, zijn ‘soulmate’. Vanavond was het feest. Het meeste plezier had Reinoud als hij kon hardlopen langs de singel. Vanuit de Ridderschapstraat, langs het Lucasbolwerk, de Nobelstraat oversteken, dan langs het Hieronymus plantsoen en Lepelenburg en zo een rondje maken via Zonnenburg de sterrenwacht ‘Sonnenborgh’. En dan zo weer terug. Het was een manier om even eruit te gaan in de woelige binnenstad van Utrecht. Daar waar je moest zijn, waar alles gebeurde.

Bernhard van Well trommelde met z'n vingers op de tafel. Hij had dat nooit begrepen dat die twee veldwerkjongens vermist waren. Ze moesten toch ergens zijn gebleven? Hij had hun voormalige veldwerkbegeleider bij zich geroepen. Iemand die we aanduiden met de naam VG. Deze was met een stapeltje papier naar hem toegekomen. Het was het dagboek van één van de twee studenten. Niet helemaal compleet, maar misschien kon de politie er wat mee doen.

'Zo dadelijk komt inspecteur Reinoud de Jongh op bezoek', zei hij tegen VG. 'Wat moeten we zeggen?'

'De waarheid', antwoordde VG. 'Dat ze spoorloos zijn verdwenen. Hoe we hebben gezocht en niets gevonden.'

Het blijft een mysterie en VG keek wazig voor zich uit.

'Deze zaak achtervolgt me nu al 20 jaar', zei van Welle tegen VG.

'Het was het begin van het einde', zei VG.

'Vanwege het rumoer in de kranten werden de subsidies stopgezet en konden we ophouden met het onderzoek doen naar het tropisch regenwoud in de Maiko Creek Reserve.'

Er werd op de deur geklopt.

‘Binnen’, zei van Welle.

Reinoud stapte de kamer binnen op de 20ste verdieping van het trans II.

‘Wat een geweldig uitzicht heb je hier’, zei hij. ‘Je kunt zelfs naar Hilversum kijken.’

‘De verdwenen jongens’, zei van Welle, die direct terzake wilde komen.

‘Tsja’, zei Reinoud. ‘Tot nu toe was het een zogenaamd ‘cold case’, maar houthakkers hebben in de swamp een lichaam gevonden, of wat er nog van over was. Gebits-identificatie heeft aangetoond dat het gaat om één van de studenten die twintig jaar geleden verdwenen zijn. Het betreft het lijk van Florian van de Bergh.’

Van Welle en VG keken elkaar aan.

‘Goudzoekers?’, zei VG.

‘Daar was ik ook al aan het denken’, zei Reinoud.

‘Ik heb wat waardevols voor u’, zei VG. ‘Het is het dagboek van de nu gevonden Florian van de Bergh. Het is niet compleet, maar het zou waardevolle aanwijzingen kunnen bevatten.’

Reinoud de Jongh pakte het stapeltje papieren aan. Hij las het voorblad: *‘Terug naar de wildernis’, een persoonlijke belevenis*, door Florian van de Bergh (1991).

‘Hier zouden we eventueel wat mee kunnen’, zei

Reinoud.

‘Ik zal het grondig doorlezen.’

‘Het is een dagboek, zei je’, zei Reinoud.

VG knikte van ja.

‘Maar er blijft één vraag over: waarom hebt u niet eerder dit dagboek aan de politie gegeven?’

‘Ik dacht dat het belastend zou kunnen zijn voor de stichting Tropenbos’, zei VG. ‘Daarom heb ik het jarenlang achter gehouden, maar nu Tropenbos is opgehouden te bestaan is het niet meer erg wat erin staat. Ik heb trouwens niets ervan gelezen. Het dagboek bevat losse elementen over wat de twee veldwerkers hebben uitgespookt, gedurende de periode 1990/1991 dat ze actief waren in het gebied.’

‘Ik moet gaan’, zei Reinoud plotseling. ‘Er worden twee rechercheurs op deze zaak gezet om deze volledig uit te zoeken, want waar is het andere lijk?’

Op het hoofdbureau van Utrecht, gelegen aan het Paardenveld, was het een drukte van belang. De geslepen Boudewijn Fijnaut en de onbeholpen Frans Bormans werden op de zaak gezet.

Allereerst gingen ze opzoek naar de supervisor van het veldwerk, iemand met de bijnaam ‘de Riesz’, maar deze bleek al jaren dood te zijn.

Vervolgens werden de ouders van Florian verwittigd dat hun zoon gevonden was, maar verder konden ze niet veel meer doen. Er restte Fijnaut en Bormans niets anders dan naar Guyana af te reizen.

Bormans grinnikte, moet je lezen wat hier staat, zei hij tegen Fijnaut. Lees maar voor, zei deze en Bormans begon te vertellen over wat onze vriend te zeggen had:

## **29 augustus, 1990**

Zo'n twee maanden voor het vertrek had ik eindelijk de rust gevonden om mijn gedachten over Guyana te laten gaan. De tijd van inlezen was begonnen. Tijdens deze twee maanden moest ik nog éénmaal bodemmonsters nemen in Zuid-Limburg. Net in die week kregen we te horen dat al onze etenswaar moest worden ingescheept. Gelukkig was mijn moeder bereid Maarten te helpen met de inkoop en het vervoer van de enorme hoeveelheid voedsel. Wat een mens wel niet eet in vier maanden! En dan hadden we nog geluk, want alle legerpakketten waren al in Guyana aanwezig, zodat we daar niet ook nog eens voor zouden moeten zorgen. Ik ervoer niet

voor de eerste keer, dat het aan twee serieuze onderzoeken tegelijk meewerken niet goed samengaat. De ene keer deed ik de ene veldwerkpartner tekort, de andere keer de ander. En zelf zat ik er precies middenin.

Toen ik voor het eerst hoorde van het veldwerk in Guyana, had ik, net als vele anderen, zoiets van: 'Guyana, waar ligt dat nu eigenlijk precies?' Het eerste wat ik toen deed, was de atlas raadplegen om uit te vinden dat Guyana links van Suriname ligt. Dat was al heel wat nauwkeuriger dan 'ergens in Zuid-Amerika'. Gek idee eigenlijk: zesmaal zo groot als Nederland en met een bevolkingsaantal van 'slechts' 750.000 inwoners. Bewoning is voornamelijk gekoncentreerd langs de kuststrook, terwijl het overgrote deel van het land uit oerwoud bestaat, met in het zuidwesten de savanne's.

Om even te illustreren dat ik niet de enige was die moeite had met het plaatsen van Guyana op de wereldbol, een stukje uit een dialoog die ik tijdens een verjaardagsfeestje voerde:

'Waar ga je eigenlijk naartoe?', vroeg iemand mij.

'Naar Guyana, in Zuid-Amerika', antwoordde ik.

'Oh, Nieuw-Guyana?'

'Nee, dat is Nieuw-Guinea!'